

OBSAH

A. Základní část

JEŽÍŠ KRISTUS — PÁN CÍRKVE

- I. Izrael — Boží lid 9 — 13
1. *Domov Izraele (str. 9), 2. Izrael (str. 10), 3. Zvláštnost víry a zbožnosti Izraele (str. 10), 4. Dějiny Izraele (str. 11), (Povolání Abrahama a jeho rodiny. Vypedení z Egypta. Život v zaslíbené zemi. Pád Izraele. Návrat ze zajetí.)*
- II. Ježíš Kristus 13 — 14
Poměry v době Ježíšově. Spasitelovo dílo.
- III. Církev Pána Ježíše Krista 14 — 17
1. *Vznik církve (str. 14), 2. Život apoštolské církve (str. 14) (pobožnosti; zřízení; život a služba).*

B. První období

CÍRKEV VSTUPUJE DO SVĚTA

(Doba poapoštolská)

- I. Kristův rozkaz a úkol církve 18 — 19
- II. Církev útočí na svět (křesťanská misie) 19 — 21
a) Misie mezi Židy (str. 19), b) Misie mezi pohaný: apoštol Pavel, jeho život, kázání a zřizování sborů (str. 19), c) První spor v církvi a první sněm (str. 21).
- III. Pohanství se brání proti církvi (pronásledování církve) 22 — 24
a) Pronásledování od Židů (str. 22), b) Pronásledování od pohanů: nepřátelství pohanů, zákroky úřadů, soustavné pronásledování (str. 23).
- IV. Církev upevňuje své učení a řády 24 — 30
Nebezpečí gnose (str. 24), b) Církev se upevňuje: 1. Nový zákon, 2. Apoštolské vyznání víry, 3. Upevnění církevního zřízení (str. 25), c) Církevní otcové: „Apoštolští“ otcové; Obránci (str. 29).
- V. Církev nabývá státního uznání 30 — 32
Galeriův edikt, Milánský edikt (str. 30), Ariánský spor (str. 31) Julianova pohanská reakce (str. 32).

C. Druhé období

CÍRKEV POŘADÁ SVĚT, ALE PŘIZPŮSOBUJE SE MU

(Církev katolická — od Konstantina do reformace)

- I. Nové období 33 — 34
- II. Velký učitel — Aurelius Augustin (r. 354—430) 34 — 35
- III. Nová misie 35 — 39

1. Stěhování národů (str. 35), 2. Pohané volají křesťanské misionáře (str. 36), 3. Misionáři vedeni vírou (str. 38).

IV. Nový nepřítel — islám 39 — 40

V. Církev se uchyluje od Božího slova 40

A. Papežství 41 — 45

1. Co je papežství (str. 41), 2. Jak vzniklo papežství; z kazatelů kněží, z obecenství věřících ústav; vnější důvody (str. 41), 3. Boj papežství se světskou mocí (str. 44).

B. Obřadnictví (sakramentalismus) 45 — 48

1. Co je obřadnictví (str. 45), 2. Svátosti (str. 46), 3. Svátosti posvěcující všecko (str. 46).

C. Mnišství 48 — 51

1. Co je mnišství (str. 48), 2. Pravá příčina vzniku mnišství (str. 48), 3. Jak se mnišství vyvíjelo: poustevníci, volné kláštery, řádové kláštery (str. 49), 4. Význam klášterů (str. 51).

VI. Rozdělení křesťanské církve (vznik pravoslavné církve) 51 — 52

VII. Porušená velikost 52 — 56

1. Význam a velikost katolické církve (str. 53): jednota světa, nový ideál života, věda a umění, 2. Celkové narušení (str. 54): a) porušenost víry, bohoslužby i života (str. 54), b) následky odklonu: úpadek papežství, mnišství i společnosti (str. 55).

D. Třetí období

SLOVO BOŽÍ NUTÍ K OPRAVĚ CÍRKVE

I. REFORMACE

1. Co je reformace 57 — 61

a) Kristus jediná hlava církve (str. 57); b) Co reformace změnila: odstranění kněžství a papežství (str. 59), konec obřadnictví (str. 59), nový názor na život (str. 60); c) Čeho reformace dosáhla (str. 61).

2. Předchůdci reformace 61 — 63

a) Opravy v rámci katolické církve (Karel IV. a Arnošt z Pardubic) a Katharové (str. 61); b) Předchůdci reformace v cizině: valdenští (str. 61); c) V Čechách: Konrád Waldhauser, Milič z Kroměříže, Matěj z Janova, Tomáš ze Štítného (str. 62).

ČESKÁ REFORMACE

A. MISTR JAN HUS 63 — 68

1. Husův učitel: Jan Viklef (str. 63), 2. Husova činnost: a) se souhlasem církevních úřadů (str.

64), b) boj s církví v Praze (str. 64), ve vyhnanství (str. 65), v Kostnici (str. 66), 3. Mistr Jeroným Pražský (str. 67), 4. Některé Husovy výroky (str. 67).

B. HUSITSTVÍ A BRATRSTVÍ	68 — 80
1. Husitské hnutí a církev podobojí	68 — 72
a) Začátek husitského hnutí: zavádění řádů a 4 články (str. 68), b) boj na obranu Božího zákona (str. 70); Žižkův vojenský řád a tábořská hymna (str. 71)	
2. Církev podobojí (utrakvistická)	72 — 74
3. Jednota bratrská	74
Vznik Jednoty	74 — 76
a) Učitel a duchovní otec Jednoty — Petr Chelčický (str. 74), b) Tíši v zemi (str. 75).	
Jednota bojuje o čistotu církve a o svobodu	76 — 79
<i>Za Lukáše Pražského (str. 76), za Jana Augusty (str. 77), Jednota na vrchole: Jan Blahoslav (str. 78), Bible kralická (str. 79).</i>	
4. Společný boj českých evangelíků o náboženskou svobodu	80 — 81
a) Společné vyznání víry: Česká konfese z r. 1575 (str. 80), b) Společná svoboda: Rudolfův majestát z r. 1609 (str. 80).	
SVĚTOVÁ REFORMACE	
A. REFORMACE V NĚMECKU	82 — 86
1. Doktor Martin Luther (1483—1546)	82 — 84
<i>Lutherův růst (str. 82), boj s Římem (str. 82), Luther opravuje církev (str. 83)</i>	
2. Církev luterská — augsburského vyznání	85 — 86
a) Ráz luterské církve (str. 85), b) rozšíření luterské reformace v Německu, ve skandinávských státech, v Uhrách mezi Slováky (str. 85).	
B. REFORMACE VE ŠVÝCARSKU	86 — 93
1. Oldřich Zwingli	87 — 88
2. Jan Kalvín	88 — 91
a) Kalvínova příprava (str. 88), b) Kalvínovo učení (str. 88), c) Kalvínovo dílo: vybudování ženevské církve (str. 89), Kalvín ve Štrasburku (str. 90), Kalvín podruhé v Ženevě (str. 90).	
3. Církev reformovaná — helvetského vyznání	91 — 93
a) Učení a řády (str. 91), b) rozšíření ženevské reformace: na evropské pevnině, v Anglii a ve Skotsku (Thomas Cranmer, John Knox — str. 92).	
II. KATOLICKÁ CÍRKEV PROTI OPRAVĚ	
[Protireformace]	
1. Co je protireformace	93 — 94
2. Čím začala protireformace	94 — 96
a) Tridentický sněm 1545—1563 (str. 94) a staro-	

katolická církev (str. 95), b) Řád tovaryšstva Ježíšova — jezuité (str. 95)

3. Postup protireformace 96 — 102
a) Protireformace v cizině 96 — 98
Ve Španělsku a v Itálii (str. 96), v Nizozemí (str. 97), ve Francii (str. 97).
b) Protireformace v Čechách a na Moravě 98 — 99
Třicetiletá válka (1618—1648) — str. 98, tajní evangelíci (str. 99), katolíci u nás — doba temna (str. 99).
c) Protireformace v Uhrách a na Slovensku 99 — 102
1. Útočiště českých evangelíků (str. 99); 2. Boje s katolíky (str. 100); 3. Národnostní boje (str. 101).
d) Výsledky zápasu o reformaci 102
4. Život vyhnanců (exulanti) 102 — 107
Nové domovy (str. 103), b) Nejvýznamnější exulant — Jan Amos Komenský, jeho život, úsilí o nápravu věci lidských (str. 104), odkaz Jednoty (str. 105); c) Nová církev — obnovená Jednota bratrská (str. 106); d) Služba exulantů tajným evangelíkům ve vlasti. Jiří Třanovský (str. 106).

III. ŽIVOT EVANGELICKÝCH CÍRKVÍ

1. Vnitřní vývoj evangelických církví 107 — 114
a) Vývoj na luterské půdě 108 — 110
Období ortodoxie (str. 108), pietismus (F. J. Spener, A. H. Francke, Mikuláš Zinzendorf — str. 108), racionalismus (str. 109).
b) Vývoj na kalvínské půdě 110 — 114
Puritáni (str. 110). Puritáni v Severní Americe budují státy (str. 112), Metodisté (bratři Wesleyové, G. Whitefield a Armáda spásy — str. 112).
2. Úkoly a služba evangelických církví 114 — 119
a) Kázání Božího slova 114 — 115
(bohoslovecká věda (str. 114), biblické společnosti (str. 115).
b) Pohanská misie 115 — 118
Misijní dílo (str. 115), nejznámější misionáři (W. Carey, D. Livingstone, A. Schweitzer — str. 116).
c) Vnitřní misie 118 — 119
Ve Velké Británii (T. Chalmers, A. Fryová — str. 118), v luterských církvích (J. Wichern, Th. Fliedner, F. Bodelschwing — str. 119).

IV. ROZDĚLENÉ KŘESŤANSTVO A NOVÝ ÚKOL

1. Osvícenství, jeho vznik a příčiny 120
2. Vztah osvícenství k církvím 120 — 124
a) K církví římskokatolické (Giordano Bruno,

zrušení jezuitského řádu, francouzská revoluce, reakce, I. vatikánský koncil, starokatolická církev) — str. 120, b) K evangelickým církvím (deismus, náboženské směry v církvích) — str. 123.

V. ČEŠTÍ EVANGELÍCI SE VRACEJÍ K DÍLU REFORMACE

1. Toleranční období (1781—1861)	125 — 129
a) Příčiny vydání tolerančního patentu (str. 125),
b) podmínky tolerančního patentu (str. 126), c) české toleranční církve (str. 127) — podíl evangeliků na národním životě [J. Kollár, P. Šafařík, F. Palacký, V. Košut, G. Straka] — str. 128.	
2. Období rovnoprávnosti (1861—1918)	130 — 132
Protestantský patent. Rozšíření práce (str. 130).
Církevní zřízení (str. 130), církevní pracovníci (str. 131).	

VI. CÍRKEV V BOUŘI SVĚTOVÝCH PROMĚN

1. Nový svět a církve (rozvoj věd, vliv na církve)	133
2. Světová bouře (1. světová válka), vliv na život církve	134
3. Českobratrská církev evangelická	135 — 138
a) Vznik, učení a zřízení (str. 135), b) Život a práce církve, přestupové hnutí, vznik církve československé, církve pravoslavná (str. 136 až 138), c) Rozšíření služby (str. 138).	
4. Druhá světová válka (1939—1945) a církve	139 — 141
a) Německé národně socialistické hnutí (str. 139), b) Postup proti křesťanství v Německu a v obsazených zemích (str. 140), c) Poměry v ostatních zemích (str. 141).	
5. Situace církví po válce	141 — 143
Nová situace v Československu.	
6. Evangelická církev v Československu	143 — 149
a) Církev českobratrská evangelická (str. 143),
b) Slovenská církev evangelická a.v. (str. 143)
c) Reformovaná křesťanská církev na Slovensku (str. 144), d) Slezská evangelická církev a. v. (str. 145), e) Jednota bratrská (str. 145 — 146),
f) Církev bratrská (str. 147), g) Bratrská jednota baptistů (str. 148), h) Evangelická církev meto-
distická (str. 149).	

VII. NEDOKONČENÁ REFORMACE

1. Těžké starosti světa a jediná naděje	150
2. Předpoklady služby církví ve světě	151
Pokání, úsilí o sblížení a spolupráci církví (hnutí Víra a řád, Život a dílo, Světová rada církví), II. vatikánský koncil (str. 152), Nový vztah k lidem bez víry (str. 152), Pokus o křesťanský typ života (str. 153).	